

метод навчання. *Математика в рідній школі*. 2018. № 3. С. 43 – 48.

13. Крупа О. Математичний сторітеллінг. Чому урок має бути цікавим.

Математика. 2018. № 14, липень. С. 4 – 9.

14. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посібник. Київ : Академія, 2011. 304 с.

15. <https://www.stud24.ru/pedagogy/osoblivost-monologchnogo-movlennya/332861-1002039-page1.html>

Чуб К. Ф.,

кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти, природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

В останні роки характерною ознакою суспільства є активний розвиток, вдосконалення та впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в усі сфери, зокрема, в освітнє середовище. Смартфони, ноутбуки та Інтернет, розширивши комунікаційні, просторові й часові межі, надали нові можливості для спілкування, праці, освіти та творчої самореалізації особистості. В сучасних умовах (поширення захворюваності у світі на COVID-19 та ведення військових дій на території нашої країни) кількість українських учнів, що користуються всесвітньою мережею Інтернет невідмінно збільшується.

За інформацією міністра освіти і науки України Сергія Шкарлета станом на 28 квітня 2022 року дистанційну форму навчання здійснюють в понад 12 600

зкладах загальної середньої освіти, а навчання продовжують майже 3,7 млн учнів [2].

Незважаючи на, безумовно, позитивну роль сучасних комунікаційних засобів, існують значні ризики у використанні комп'ютерних технологій. Особливу небезпеку незахищений інформаційний простір містить для школярів початкової ланки освіти.

Проаналізувавши всі види загроз, які чатують на учнів у сучасному цифровому просторі, їх варто поділити на три типи.

Загрози, що стосуються особистої безпеки:

- формування залежності (ігрової, комп'ютерної, інтернет);
- ознайомлення з порнографічними матеріалами, ненормативною лексикою, інформацією суїцидального характеру, расистського, ненависницького чи сектантського змісту;
- загроза отримання недостовірної чи неправдивої інформації;
- спілкування з небезпечними людьми (збоченці, шахраї, грифери).

Загрози, що стосуються безпеки інших:

- кібербулінг – свідоме цькування та приниження, передусім однолітків;
- свідоме та несвідоме введення в оману інших;
- матеріали, існування та використання яких може стати причиною посягання на безпеку оточуючих (наприклад, інформація про створення вибухівки);
- вчинення протиправних дій, що тягнуть за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Загрози, що стосуються можливості витоку персональної інформації:

- розголошення персональної та конфіденційної інформації (прізвища, імена, контакти, секретні дані кредитних карток батьків, номери телефонів);

- зараження ПК вірусами різної категорії;
- небезпека завантаження програм зі шкідливими функціями.

Це найбільш поширені типи загроз, з якими може зіштовхнутися дитина в інтернеті, викладаючи чи переглядаючи сумнівну інформацію. Від деяких з них можна захиститися спеціально розробленими програмними та технічними засобами, але більшість вимагають комплексного підходу, тобто, консолідації зусиль педагогів, батьків учнів та громадськості.

Інститут соціології НАН України нещодавно провів дослідження про те, наскільки серйозними є загрози, які підстерігають українських дітей в Інтернеті. Хоча рівень комп'ютерної грамотності зростає, багато батьків просто не розуміються на підводних каменях мережі для їх чад: 76% батьків навіть не цікавляться, які Інтернет-сторінки відвідує їх дитина [1].

У початковій школі вивчення теми безпечної роботи в Інтернеті здійснюється відповідно до чинних програм зі шкільних курсів «Інформатика» та «Основи здоров'я». Це реалізується при вивченні тем «Інформація», «Інтернет», «Людина та інформація», «Співпраця в Інтернеті», «Соціальна складова здоров'я».

Проведені нами статистичні дослідження дають змогу стверджувати, що вчителі початкової школи віддають перевагу в процесі проведення роботи направленої на формування безпечної поведінки учнів в мережі Інтернет здійснювати під час опрацювання навчальних програм, які містять вище зазначені теми (80 % респондентів), натомість вчителі 5 – 11 класів – в процесі проведення позакласної роботи в межах класу (73% респондентів).

Усвідомлення школярами, їх батьками та вчителями сутності загроз в мережі Інтернет, ризиків, що їх чатують на дітей при роботі з Інтернет ресурсами є необхідною базою для формування основ безпечної поведінки учнів в сучасному цифровому просторі.

Список використаних джерел

1. Безпека дітей в інтернеті. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/vihovna-robotata-zahist-prav-ditini/bezpeka-ditej-v-interneti>
2. Вебсайт МОН України. – Режим доступу : <https://nus.org.ua/news/ponad-12600-shkil-organizuvaly-dystantsijne-navchannya-dlya-3-7-mln-uchniv>